

OBČINA SEŽANA

Tekmovanje Turistični vodnik

OBČINA
SEŽANA

Avtorica: Sara Alibabić
Mentor: Kajetana Tornič

KAZALO

1. UVOD	3
2. OPIS POTI	4
2.1 ČASOVNICA AKTIVNOSTI	4
3. OPIS ODSEKOV POTI	4
3.1 BOTANIČNI VRT	4
3.2 ŽIVI MUZEJ KRASA	5
3.3 LEGA ŽIVEGA MUZEJA	5
3.4 KOSILO	6
3.5 LIPICA.....	6
3.6 ZGODOVINA LIPICE.....	6
3.7 OGLED PREDSTAVE IN VODENJE PO LIPICI	7
3.8 ZAKLJUČEK	7
4. KALKULACIJA.....	7
5. VIRI	8

1. UVOD

Občina Sežana s središčem v Sežani je del Obalno-kraške regije in meri približno 217km², kar jo uvršča med večje občine v Sloveniji. Ima približno 13.700 prebivalcev in meji na občino Komen na severu, Vipavo na severovzhodu in Divačo na vzhodu; v zelo majhni meri meji tudi na občino Hrpelje-Kozina na jugu. Zahodna meja občine Sežana pa je hkrati tudi državna meja med Slovenijo in Italijo, na kateri leži tudi več mejnih prehodov - med njimi je največji in najbolj poznan mejni prehod Fernetiči. To občini poleg kraškega značaja površja daje dobre možnosti za razvoj. Občina se deli tudi na 12 krajevnih skupnosti, te pa so KS Avber, Dane pri Sežani, Dutovlje, Kazlje, Lokev, Pliskovica, Povir, Sežana, Štjak, Štorje, Tomaj in Vrabče.

Začetek obstoja Občine Sežane ni povsem jasen. Sežana je prvič omenjena v listini iz leta 1086, kjer je zapisano, da je oglejski patriarh v Rožacu postavil cerkve in ustanovil samostan. Patriarhov brat Henrik je samostanu podaril več posesti, med katerimi je bila tudi Sežana in drugi kraji, ki spadajo pod trenutno občno (Žirje, Merče, Dane, Križ, Dobravlje itd.). Sprva je bila v neposredni bližini rimske poti, predstavljala pa je pot od Trsta v notranjost dežele.

Leta 1364 je Sežana pripadla goriškim grofom, z njihovim izumrtjem pa Habsburžanom. Občina je v začetku 18. stoletja s prihodom grofa Petača postala tudi upravno sodišče, rodbina pa se je v Sežani ohranila vse do 1817, v obdobju Napoleonovih osvajanj je tudi Sežana postala del Ilirskih provinc. Mesto Sežana je glede na ustno izročilo lahko dobila ime na dva načina: po sveti Suzani, kateri je bil posvečen eden od oltarjev v stari cerkvi, zgrajeni leta 1509; kot Susana je bilo mesto označeno tudi na zemljevidu Gerharda Mercatorja iz leta 1589 ali pa po Sežgani vasi oziroma po prvotnem naselju za hribom Tabor, ki naj bi bilo požgano.

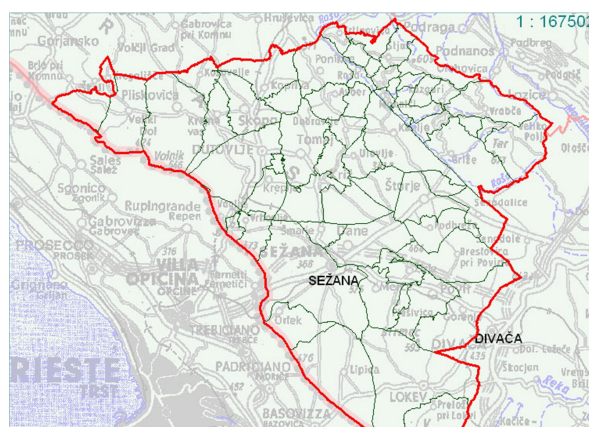

Slika 1: lega občine Sežana

rdečega vina ter kraškega pršuta.

Ciljna skupina za pripravljeni izlet je deset članska skupina dijakov, starih 16 in 17 let, z spremstvom enega profesorja. Izlet bi potekal po kraju Sežana, otroci pa bi obiskali tudi bližnjo kobilarno, ki se nahaja v Lipici. Ekскурzija bi bila organizirana v juniju, saj je takrat najbolj primerno vreme za dejavnosti vključene v izlet.

V občini Sežana najdemo ogromno poučnih, športnih in zanimivih dejavnosti ter znamenitosti. Med najbolj znane spadajo raziskovanje zelenih in zgovornih gmajn, ki vključuje veliko učnih pohodniških poti in lepih ter zanimivih zgodbic, opazovanje čarobnih sijajev podzemlja kot so na UNESCO-vem seznamu svetovne dediščine vpisane Škocjanske jame, spoznavanje belih Lipincev v najstarejši evropski kobilarni, ki kontinuirano vzreja isto pasmo konj in pokušanje znanega

Slika 2: občina Sežana

2. OPIS POTI

Skupina 10-ih dijakov in enega profesorja se bo ob 8.00 uri zbrala pred Botaničnim vrtom Sežana, kjer bodo imeli 1,5 urni voden ogled. Po ogledu vrta se bodo odpravili do Živega muzeja Krasa, kjer bodo spoznali razne naravne znamenitosti Sežane. Nato se bodo sprehodili nazaj do pizzerije Cavallino, kjer bodo imeli kosilo ki bo trajalo približno dve uri. Po kosilu se bodo z avtobusom odpeljali še do bližnjega naselja Lipica, kjer bodo uživali v predstavi lipiške jahalne šole in nato v ogledu najstarejšega hleva in muzejev. Po ogledu Lipice bodo izlet zaključili.

2.1 ČASOVNICA AKTIVNOSTI

AKTIVNOST	ČAS
Botanični vrt Sežana	8.00 – 9.30
Hoja do Živega muzeja in počitek	9.30 – 10.00
Živi muzej Krasa	10.00 – 12.00
Hoja do pizzerije Cavallino	12.00 – 12.30
Kosilo v pizzeriji Cavallino	12.30 – 14.00
Vožnja do Lipice	14.00 – 14.30
Prihod v Lipico in čakanje na predstavo	14.30 – 15.00
Predstava lipiške jahalne šole	15.00 – 15.55
Ogled kobilarne	15.55 – 18.00
Odhod domov	18.10

3. OPIS ODSEKOV POTI

3.1 BOTANIČNI VRT

Botanični vrt Sežana oziroma tako imenovan kotiček, kjer se nam predstavljajo rastline sveta in delček Krasa. Vrt ob vili Mirasasso je odraz davnega časa, velikega bogastva in izjemne ljubezni dostojanstvene gospode, ki je cenila lepoto in njeno imenitnost, spoštovala red in urejenost. Ker to ni mestni park ampak je umetnost človeka, narave in časa, je danes zaščiten vrednota namenjena domačinom in obiskovalcem, da spoznajo, razumejo in ohranijo veličino narave in kulture. Kljub svoji »majhnosti« se ponaša z zbirko, ki šteje okoli 170 različnih rastlinskih vrst ter skupno skoraj 700 rastlinami. Nekaj najpomembnejših drevesnih vrst in so Libanonska cedra (*Cedrus libani*), Himalajska cedra (*Cedrus deodara*), Atlaška cedra (*Cedrus atlantica*), Balearski pušpan (*Baxus balearica*), navadna bodika (*Ilex aquifolium*) in gola bodika (*Ilex glabra*).

Dijaki se bodo najprej odpravili na voden ogled »Ruj«, ki vključuje kratko predstavitev zgodovine vrta in njegovega današnjega pomena, ogled rastlinjaka, sprehod po vrtu z ogledom starega dela vrta, ki ga je oblikovala družina Scaramanga in revitaliziranega dela, ki ga je obnovila občina. Poleg tega bodo imeli še voden ogled Interpretacijskega centra kraške vegetacije. Ogled bi trajal do eno uro in pol, torej do približno 9.30. Za obisk vrta bi vsak dijak odštél 4,00 EUR.

Slika 3: Botanični vrt Sežana

Slika 4: Botanični vrt Sežana

3.2 ŽIVI MUZEJ KRASA

Po ogledu Botaničnega vrta se bodo dijaki odpravili do Živega muzeja Krasa, ki je neprecenljiva zakladnica kraških pojavov. Malo kje drugje boste na enem mestu našli toliko tipičnih kraških pojavov: vrtače, uvale, udorne doline, škrapljišča, brezna in seveda podzemne jame. Živi muzej, ki na preko 700 hektarih predstavlja naravno in kulturno dediščino značilnega Krasa, je edinstveno naravno, ekološko pomembno območje. Njegov večji del sodi v območje Natura 2000. Leta 2017 je bil Živi muzej Krasa izbran za najboljšo tematsko pot v Sloveniji.

3.3 LEGA ŽIVEGA MUZEJA

Območje muzeja v naravi se razteza med Sežano, Lipico in bivšo slovensko-italijansko mejo, vzdolž povezovalne osi po stari avstro-ogrski cesti Sežana - Bazovica. Zaradi lege tik ob meji z Italijo je bilo to območje skoraj pol stoletja zaprto za prost dostop. V okviru muzeja so urejene tematske in čezmejne rekreacijske poti ter označene interesne točke. Obisk Živega muzeja Krasa je izjemno doživetje, saj je umeščen v območje t.i. klasičnega krasa z največjo intenziteto kraških pojavov, z velikim številom vpisov v register zavarovanih naravnih vrednot in zavarovanih naravnih območij. Na robu območja se nahajata tudi najstarejša turistična jama v Evropi, jama Vilenica, ter najbolj slikovita naturistična jama v Sloveniji, Gustinčičeva jama. Globoko pod površjem teče čezmejna reka Reka/Timav. Živi muzej Krasa prečkata pohodniška pot Alpe Adria Trail ter Gozdna učna pot Josef Ressel, ki se prične v Naravoslovnem didaktičnem centru Bazovica in zaključi v Kobilarni Lipica.

Do muzeja bodo potrebovali približno 15 minut hoje, tam pa jih bo dočakal naslednji vodič, ki jih bo v dveh urah popeljal po poti ob kateri bodo lahko videli razne znamenitosti kot so Štirne, pastirske hiške, škrapljišča, naravna forma viva, kamniti gobi, smodnišnice, Golokratno jamo in Napoleonov hrast. Za obisk Živega muzeja Krasa bi vsak dijak odštél približno 5,00 EUR.

Slika 5: kamnita goba

Slika 6: Živi muzej Krasa

3.4 KOSILO

Po potepanju po prečudovitem zunanjem muzeju, se bo skupina dijakov vrnila nazaj v središče mesta na kosilo. Kosili bodo v pizzeriji Cavallino, kjer bodo za samo 7,00 EUR pojedli gobovo juho, purana na žaru z njoki v sirovi omaki ali file brancina z blitvo in krompirjem ter solato. Za kosilo bodo imeli na voljo eno uro in pol, nato pa se bodo odpravili naprej.

Slika 7: pizzerija Cavallino

3.5 LIPICA

Ko bodo v miru pojedli kosilo, se bodo odpravili nazaj do avtobusa. Ta jih bo odpeljal do bližnjega naselja Lipica, ki je najpomembnejše slovensko konjeniško središče na kraški planoti, od Sežane oddaljeno približno 6 kilometrov.

Leži na nadmorski višini 402 m, tik ob državni meji z Italijo in je le 11 km oddaljena od Trsta. Obdana je z značilnim kraškim okoljem in bujnimi travniki na katerih rastejo hrast, lipa in kostanj. V okolici Lipice se nahaja tudi več kraških jam: Kalčevska jama, Dolga jama, Polhkova peč, Velbenca in bolj znana Lipenska jama, globoka 137 m in dolga 662 m. V bližini je tudi najbolj znana okoli 1300 m dolga jama Vilenica, ki je verjetno najstarejša turistična jama na svetu. Osrednja znamenitost Lipice je tamkajšnja kobilarna, kjer poteka vzreja svetovno znanih konjev - lipincev. Ti so ena najstarejših kulturnih pasem konj v Evropi in na svetu, ki se je v času od ustanovitve Kobilarne Lipica leta 1580, izoblikovala v Kobilarni Lipica. Danes poznamo lipicanca predvsem kot belega konja, vendar so konji, ki jih imenujemo beli konji, v resnici večinoma sivi. Lipicanci se skotijo temni. Zaradi mutiranega gena pa kmalu osivijo.

3.6 ZGODOVINA LIPICE

Kobilarno je ustanovil avstrijski nadvojvoda Karel II. leta 1580. V letu 2002 je priznana kot rejska organizacija, ki vodi izvorno rodovniško knjigo za lipicanca, v začetku leta 2003 pa je Vlada Republike Slovenije predpisala Program varstva in razvoja Kobilarne Lipica v obdobju 2002 do 2005. Uredili so več obsežnih hlevov in vzdrževali kraške pašnike in travnike z nekaj hrastovimi gaji. Konjeniško-turistični center Lipica ima tu ohranjene velike travnate pašne površine, kobilarno, pokrito jahalnico in igrišče za golf. Med ohranjenimi stavbami je najbolj avtentičen del z graščino in starim hlevom, Velbanco. V nekaj sto metrov oddaljeni vrtači je za hotelom Klub tako imenovana Dolina Lurške Matere Božje. Gre za je manjšo kraško dolino (bolje rečeno vrtačo), ki je urejena kot cerkev na prostem. Glavni oltar te cerkve je kapelica, ki ima v niši kip Lurške Matere Božje. Zgodovina te Doline je povezana s Karlom Grünnejem, ki je bil vodja kobilarne v letih 1848-1875.

3.7 OGLED PREDSTAVE IN VODENJE PO LIPICI

Dijaki si bodo v Lipici najprej ogledali predstavo lipiške jahalne šole. Uživali bodo v predstavi polni glasbe, skladnosti in elegance v gibanju sredi opojne kraške krajine. Lipiški jahalni mojstri jim bodo v predstavi prikazali vse elemente, ki odlikujejo lipiško šolo jahanja. Capriole, levade, velika kvadirilja in drugi zahtevni elementi, ki so jim kos le najboljši Lipicanci. Ta bo trajala 55 minut v pokriti jahalnici. Nato bodo imeli voden dvourni ogled po najstarejšem hlevu Velbanca, sprehodili se bodo po stoletnih drevoredih, si ogledali Muzej Lipikum in Muzej kočij ter si ogledali Galerijo Avgusta Černigoja.

Slika 8: predstava Lipincev

Slika 9: element Capriole

3.8 ZAKLJUČEK

Po končanem ogledu kobilarne se bodo dijaki odpravili nazaj do avtobusa in nato domov.

4. KALKULACIJA

Izlet bo trajal en dan, v ceno so vključeni stroški vstopnic, vodenja in prehrane.

KALKULACIJA V EUR	
Botanični vrt	40,00 (4,00 x 10)
Živi muzej Krasa	50,00 (5,00 x 10)
Kosilo	70,00 (7,00 x 10)
Predstava lipiške jahalne šole + ogledi Lipice	120,00 (12,00 x 10)
Avtobusni prevoz	odvisno od destinacije
SKUPAJ	280,00 (28,00 na osebo + avtobusni prevoz)

**V kalkulacijo so vključene samo cene dijakov, brez spremljevalca.*

5. VIRI

Slika 1: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Karte_Sezana_si.png

Slika 2: https://kam.si/wp-content/uploads/2006/10/obcine_sezana_zemljevid.jpg

Slika 3: https://www.mirenkras.si/img/w800-h500-c800x500/upload/gallery/128/botanicni_vrt_sezana_jost_gantar-67-m.jpg

Slika 4: <https://radioprvi.rtv slo.si/wp-content/uploads/2019/04/vila-mirasasso-danes-upravna-stavba-obcine-sezana-foto-arhiv-ksp-d-d-sezana-2018-1200x900.jpg>

Slika 5: <https://www.visitkras.info/img/w1200-h628-c1200x628/upload/gallery/59/ivi-muzej-krasa.jpg>

Slika 6: http://blog.eu-skladi.si/wp-content/uploads/2017/12/6-%C5%BDMK-razgledna_to%C4%8Dka-1-1024x683.jpg

Slika 7: <https://www.malcajt.com/upload/restaurant/restauranta7dca86fc0069a2.jpg>

Slika 8: <https://radio.ognjisce.si/images/cache/640x360/crop/images%7Ccms-image-000020450.jpg>

Slika 9: <https://siol.net/media/img/bd/75/afb5fac0ba2ab379fe53.jpeg>

Ostalo:

<https://www.visitkras.info/zivi-muzej-krasa>

<http://www.pizzeria-cavallino.si/kosila-tega-tedna/>

<https://www.vrtsezana.si/>

<https://www.sezana.si/>

<https://www.lipica.org/sl/>

https://sl.wikipedia.org/wiki/Kobilarna_Lipica

<https://www.lipica.org/sl/products/predstava-lipiske-jahalne-sole-sozitie-svobode-in-lepote/>